

به نام خدا

مجموعه سؤالات ترم اول کتاب جغرافیای استان شناسی همدان

۱۳۹۷-۱۳۹۸

درس اول و درس دوم:

موقعیت جغرافیایی استان همدان و ناهمواری های استان و چگونگی شکل گیری آنها

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید

- ۱- استان های کرمانشاه و کردستان در سمت غربی استان همدان قرار دارند.
- ۲- استان زنجان در سمت شمال غربی استان همدان و استان قزوین در سمت شمال شرقی استان همدان قرار دارند.
- ۳- ارتفاعات شمال شرق استان، قسمتی از ارتفاعات مرکزی ایران است.
- ۴- ارتفاعات مرکزی استان همدان را از نظر ساختاری قسمتی از منطقه سنندج سیرجان می دانند.
- ۵- رشته کوه مهم ارتفاعات مرکزی استان همدان رشته کوه الوند می باشد.
- ۶- جنس سنگ های رشته کوه الوند از گرانیت می باشد.
- ۷- از ارتفاعات پراکنده استان، ، می توان به کوه های قره لر، بوقاطی (رزن) در نیمه شمالی استان و کوه خان گُرمز (تویسرکان) و سرده و گرمه (ملایر) در نیمه جنوبی استان اشاره نمود.
- ۸- وجود دو گسل اصلی زاگرس در جنوب غربی (نهاوند)، و گسل آوج در شمال شرقی (رزن)، استان همدان را در یک ناحیه زلزله خیز قرار داده است.
- ۹- دو پدیده عمده ریزش سنگ ها و راش دامنه هادامنه های استان همدان را تهدید می کنند.

از بین گزینه های زیر مورد صحیح را با علامت (X) مشخص نمایید:

- ۱- کدامیک از استانهای زیر در شرق استان همدان قرار دارند؟
استان لرستان استان کرمانشاه استان مرکزی استان قزوین
 - ۲- کدامیک از استانهای زیر در جنوب استان همدان قرار دارند؟
استان مرکزی استان لرستان استان کرمانشاه استان زنجان
 - ۳- کدامیک از استانهای زیر در شمال شرقی استان همدان قرار دارند؟
استان مرکزی استان قزوین استان کرمانشاه استان زنجان
 - ۴- شمال شرق استان همدان جزء کدامیک از ارتفاعات مهم کشور ایران ، بشمار میرود؟
قسمتی از ارتفاعات مرکزی ایران قسمتی از ارتفاعات زاگرس قسمتی از ارتفاعات البرز
 - ۵- مهمترین کوه ارتفاعات جنوب غربی استان همدان کدام کوه می باشد.
کوه الوند کوهستان گری کوه سرده و گرمه کوه بوقاطی
 - ۶- کوه سرده و گرمه از ارتفاعات پراکنده کدام شهرستان میباشد؟
تویسرکان ملایر رزن نهاوند
 - ۷- ارتفاعات جنوب غربی استان همدان جزء کدامیک از ارتفاعات مهم کشور ایران بشمار میرود؟
ارتفاعات مرکزی ایران ارتفاعات زاگرس ارتفاعات البرز
- جملات زیر را مطالعه نموده در صورت غلط بودن آن را اصلاح نمایید :
- ۱- استان های کرمانشاه و کردستان در شرق استان همدان قرار دارند. در غرب

۲- استان لرستان در غرب استان همدان قرار دارد. در جنوب

۳- ضخامت خاک در دشت های فرسایشی زیاد است. کم است

۴- در دشت های تراکمی بافت و اندازه رسوبات حمل شده از دامنه ارتفاعات به سمت مرکز دشت، از درشت دانه به ریزدانه تبدیل می گردد. (ص)

۵- دشت های تراکمی جهت باغداری مناسب است. دشت های فرسایشی جهت باغداری مناسب است.
به سؤالات زیر پاسخ مناسب دهید:

۱- مداریم که استان همدان در غرب کشور واقع شده است در صورتی که استان همدان از نظر موقعیت جغرافیایی در شرق ایران قرار داشت، چه تغییراتی در توان ها و آب و هوای آن ایجاد می شد؟ باعث کاهش بارندگی و باعث تغییرات اقلیمی و جمعیت و توسعه شهر و روستاها و کاهش باغداری و کشاورزی

۲- با توجه به عواملی چون : امتداد گسل ها، مقاومت و نوع سنگ ها و نیز دخالت سیستم های چین خوردگی کوهستان های استان همدان را تقسیم بندی کنید؟ ۱. ارتفاعات شمال شرق ۲. ارتفاعات مرکزی ۳. ارتفاعات جنوب غربی ۴. کوه های پراکنده
۳- علت شکل گیری دشت های فرسایشی را بنویسید؟ طی عمل تخریبی یخچال ها و رود ها و بادها و ... پهنه های افقی و وسیعی شکل گرفته اند که علت شکل گیری آنها سستی نسبی رسوبات و تخریب به دلیل تغییرات دما و یخبندان و جریان آب هاست که قسمت های زیادی از لایه های تاقدیس ها را از بین برده و به مناطق پست اطراف منتقل کرده است.

۴- علت شکل گیری دشت های تراکمی را بنویسید؟ عامل شکل زایی این دشته آب های روان در طول دوره ی کوتاه تر است. حمل مواد تخریبی کوهستان ها به سمت چاله ها و دره های کوهستانی و تراکم آن در داخل این چاله ها سبب شکل گیری و توسعه دشت ها شده است. بافت و اندازه رسوبات حمل شده از دامنه ارتفاعات به سمت مرکز دشت از درشت دانه به ریزدانه تبدیل می گردد.

۵- نقش کوهستانها و جهت آنها را در آب و هوا و شیوه زندگی مردم استان همدان تجزیه و تحلیل کنید؟ کوهستان ها باعث تعدیل دما شده و با گرفتن توده های مرطوب باعث بارش برف و باران شده و ایجاد مخروط افکنه که مکانی مناسب برای کشاورزی و سکونت است و ذخیره برف برای رودها در فصل بهار و تابستان. استفاده از معادن. ایجاد ارتفاعات سرسبز و مراتع بیلاقی مناسب برای عشایر و دام های آنها.

۶- اندازه ذرات تشکیل دهنده خاک (آبرفت ها) چه تأثیری در نفوذپذیری آب در آن دارد؟ هر چه قدر اندازه ی ذرات تشکیل دهنده خاک بیشتر باشد نفوذ پذیری آب در آن بیشتر است مانند شن و ماسه و هر چه قدر ریزدانه کمتر باشد نفوذ پذیری خاک کم تر است مانند خاک رس.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید:

۱- استان همدان، در کدام سمت کشور واقع شده است؟ غرب

۲- دو استان که در غرب استان همدان قرار دارند کدامند؟ کرمانشاه و کردستان

۳- دشت ها از نظر وسعت و چگونگی شکل گیری، به دو دسته تقسیم میشود آنها را نام ببرید؟ تراکمی و فرسایشی

۴- دو گسل اصلی استان همدان را نام ببرید؟ گسل اصلی زاگرس در جنوب غربی (نپاوند) و گسل آوج در شمال شرقی (رزن)

۵- دو پدیده عمده که دامنه های استان را تهدید می کنند کدامند؟ ریزش سنگ ها رانش دامنه ها

درس سوم : آب و هوای استان

به سؤالات زیر پاسخ مناسب دهید:

۱- میدانیم، ارتفاع و جهت رشته کوه زاگرس، در چگونگی ویژگی های آب و هوایی استان همدان (دما و بارش)

نقش مهمی دارد علت آن را بررسی نمایید؟ رشته کوه زاگرس باعث تعدیل دما و با متراکم کردن توده هوا های مرطوب باعث بارش برف و باران می شود. به عبارت دیگر دما در مناطق کو هپایه ای معتدل تر و بارندگی بیشتر از مناطق کم ارتفاع است. و باعث شده بخشی از ایام هوا سرد و برف و یخبندان باشد در تابستان ها دمای معتدل تر و بارش برف و باران مناسب باعث پیدایش رودهایی با آب کافی می شود.

۲- نقش فاصله از دریا را در آب و هوای استان همدان توضیح دهید؟

همدان به دلیل دور بودن از دریا اقلیم خشک دارد و اختلاف دمای شبانه روز در آن زیاد است

۳- آب و هوای استان همدان چگونه می تواند زمینه مساعدی برای گردشگران فراهم کند؟

به دلیل آب و هوای مناسب در فصل بهار چشم انداز های زیبای طبیعی در مناطق کوهستانی استان جلوه خاصی دارد. در فصل تابستان نیز این مناطق با دارا بودن آب و هوای معتدل زمینه مساعدی برای گردشگران فراهم می کند و این در حالی است که با آمدن زمستان و ریزش برف در دامنه ارتفاعات شرایط برای ورزش های زمستانی مساعد می شود

۴- نمونه هایی از مخاطرات طبیعی ناشی از اقلیم (آب و هوا) در استان همدان را بنویسید؟

خشکسالی و سیلاب و آب گرفتگی و تگرگ و سرما زدگی

۵- استان همدان در کدام ناحیه آب و هوایی ایران قرار دارد؟ چند نمونه از ویژگی های آب و هوایی این ناحیه را نام ببرید.

استان همدان دارای آب و هوای گوناگونی است ولی همدان بیشتر دارای آب و هوای کوهستانی است. باعث شده بخشی از ایام هوا سرد و برف و یخبندان باشد در تابستان ها دمای معتدل تر و بارش برف و باران مناسب باعث پیدایش رودهایی با آب کافی می شود. و تبخیر آب کم است.

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:

۱- از عوامل محلی مؤثر در اقلیم، استان همدان می توان عامل عرض جغرافیایی، **کوهستان ها**، و فاصله از دریا را بیان کرد.

۲- مهم ترین عامل بیرونی مؤثر در تنوع و تغییرات آب و هوایی استان همدان **توده هوای مرطوب غربی** است.

۳- دو عنصر اصلی مؤثر بر تنوع آب و هوا **دما و بارش** می باشند.

۴- مهم ترین توده هوایی که آب و هوای استان را تحت تأثیر قرار می دهد و در فصول سرد (پاییز تا اواسط بهار) از غرب و شمال غرب، رطوبت دریای مدیترانه و **اقیانوس اطلس** را وارد کشور کرده و موجب بارش می شود. توده هوای **مرطوب غربی** است

از بین گزینه های زیر مورد صحیح را با علامت (X) مشخص نمایید:

۱- کدامیک از موارد زیر از عوامل محلی مؤثر در اقلیم استان همدان نمی باشد؟

عرض جغرافیایی ارتفاع فاصله از دریا توده های هوا

۳- توده هوای مرطوب غربی چه رطوبتی را وارد استان همدان کرده و موجب بارش می شود؟

دریای مدیترانه اقیانوس اطلس دریای خزر مورد الف و ب

۴- از نظر بارش پرباران ترین نقطه و کم باران ترین نقطه استان همدان به ترتیب کدام شهر ها میباشد؟

وراینه - نهاوند - قهاوند وراینه نهاوند - ملایر ملایر - قهاوند وراینه نهاوند - ملایر

۵- از نظر دمایی سردترین و گرم ترین ایستگاه استان همدان به ترتیب کدام شهر ها بوده اند؟

کبودرآهنگ - قهاوند کبودرآهنگ - ملایر ملایر - قهاوند ملایر - نهاوند

۶- کدامیک از موارد زیر جزء مخاطرات طبیعی ناشی از اقلیم (آب و هوا) استان همدان نمی باشد؟

خشکسالی طوفان زلزله سرمازدگی

جملات زیر را مطالعه نموده در صورت غلط بودن آن را اصلاح نمایید :

- ۱- به علت دوری استان همدان از دریا، اقلیم خشک در سطح استان مشهود است. (ص)
- ۲- توده هوای سرد و خشک : مهم ترین توده هوایی است که آب و هوای استان همدان را تحت تأثیر قرار می دهد . توده هوای مرطوب غربی

درس چهارم : منابع طبیعی استان

به سؤالات زیر پاسخ مناسب دهید:

- ۱- رودهای گاماسیاب، قره چای و تلوار به ترتیب جزء کدام حوضه های آبریز عمده کشور می باشند؟
- ۱- حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان حوضه آبریز مرکزی ایران حوضه آبریز دریای مازندران
- ۲- دو مورد از مشکلات منابع آب استان همدان را بنویسید؟
- ۱- توزیع نامناسب زمانی و مکانی بارش ۲- تغییرات آب و هوایی
- ۳- خروج آب رودها از استان ۴- شیوه های سنتی بهره برداری
- ۳- مورد طرح ها و اقدامات ضروری برای تأمین منابع آب استان همدان را توضیح دهید؟
- احداث سد های مخزنی احداث بندهای انحرافی و کانال های بتنی
- تغذیه مصنوعی و کنترل سیلاب انتقال آب از سد تلوار زنجان
- ۴- دو مورد از عملکردهای منفی انسان در فرسایش خاک را بنویسید؟ ۱- شخم نامناسب زمین در کوهپایه ها
- ۲- چرای بی رویه و زود هنگام دام در مراتع
- ۵- دو مورد از اهمیت مراتع استان همدان را بنویسید؟ ۱- تعدیل و تلطیف هوا ۲- کاهش آلودگی هوا
- ۳- کنترل آب های سطحی و تغذیه آب های زیرزمینی ۴- جلوگیری از فرسایش خاک و وقوع سیلاب
- ۵- تغذیه دام ۶- مصارف دارویی و خوراکی
- ۶- عواملی که سبب شده است صدمات جبران ناپذیری به حیات جانوری استان وارد گردد کدامند؟ (دو مورد)
- حضور شکارچیان غیرمجاز، خشکسالی های ناشی از تغییرات ناگهانی اقلیم، کم شدن آب تالاب ها و رودخانه ها، چرای بیش از حد و خارج از فصل دام ها
- ۷- علت خروج آب های سطحی از استان ما به استان های مجاور چیست؟ برای رفع این مشکل چه راه حل هایی پیشنهاد می کنید؟
- به دلیل شکل ارتفاعات ؛ استان ما محل تقسیم آب به سمت سه حوضه آبریز مهم کشور بوده در نتیجه سبب خروج آب های سطحی از استان ما به استان های مجاور میگردد.
- ساخت سد ؛ ایجاد بند ؛ مصرف بهینه آب ؛ جلوگیری از نابودی پوشش گیاهی و.....

جاها ی خالی را با کلمات مناسب پر کنید:

- ۱- منابع آب استان همدان را می توان به دو دسته. آب های..... سطحی..... و آب های..... زیرزمینی..... تقسیم کرد.
- ۲- رود گاماسیاب از ارتفاعات جنوبی استان، همدان سرچشمه می گیرد و یکی از شاخه های مهم رود..... کرخه..... به شمار می رود که در نهایت به .. خلیج فارس..... می ریزد.
- ۳- رود تلوار در شمال غربی استان همدان جریان دارد و پس از طی مسافت کوتاهی وارد استان ...زنجان..... می شود.
- ۴- رود تلوار از شاخه های رود قزل اوزن به حساب می آید که در گیلان بهسفیدرود..... معروف است و به دریای..... خزر..... می ریزد..
- ۵- جنگل های طبیعی استان همدان ، براساس نواحی رویشی ایران به دو دسته ناحی رویشیایرانی..... و ناحی رویشیتورانی..... تقسیم می شوند.

از بین گزینه های زیر مورد صحیح را با علامت (x) مشخص نمایید:

۱- رود گاماسیاب از شاخه های کدام رود مهم کشور به شمار می رود و در نهایت به کدام حوضه آبریز ایران می ریزد؟

سفید رود- مرکزی کرخه - دریای مازندران سفید رود- دریای مازندران کرخه - خلیج فارس و دریای عمان

۲- رود تلوار از شاخه های کدام رود مهم کشور به شمار می رود و در نهایت به کدام حوضه آبریز ایران می ریزد؟

سفید رود- مرکزی کرخه - دریای مازندران سفید رود- دریای مازندران کرخه - خلیج فارس و دریای عمان

۳- رود گاماسیاب در نهایت به کدام حوضه آبریز ایران می ریزد؟

خلیج فارس و دریای عمان مرکزی دریای مازندران

۴- رود قره چای در نهایت به کدام حوضه آبریز ایران می ریزد؟

خلیج فارس و دریای عمان دریای مازندران مرکزی

۵- مهم ترین رودی که از ارتفاعات جنوبی استان، سرچشمه می گیرد کدام رود می باشد؟

رود گاماسیاب رود تلوار رود قره چای رود آبشینه

۶- سدّ گری از سدهای در دست مطالعه کدام شهرستان میباشد؟

همدان ملایر نهایند تویسرکان

۷- کدامیک از موارد زیر جزء ویژگی های دشت های دامنه ای سنگ ریزه دار شناخته نمی شوند؟

زهکشی مناسب زراعت دیم درختکاری زراعت آبی

۸- به صورت متراکم در کدام مناطق استان همدان وجود دارد؟

نهاوند تویسرکان ملایر فامنین

۹- پوشش گیاهی جنگل ناحیه رویشی ایران تورانی در محدوده کدام شهرستان میباشد؟

نهاوند تویسرکان فامنین ملایر

۱۰- کدامیک از موارد زیر جزء اهمیت مراتع شناخته نمی شوند؟

کاهش آلودگی هوا جلوگیری از فرسایش خاک مصارف دارویی و خوراکی کشاورزی

جملات زیر را مطالعه نموده در صورت غلط بودن آن را اصلاح نمایید :

کوهپایه ها: به علت شیب زیاد به شدت تحت تأثیر فرسایش بوده و بدون پوشش خاکی اند. مناطق کوهستانی

مناطق کوهستانی: نسبت به نواحی کوهپایه ای شیب ملایم تری دارند. با این وجود، از زمین های پرشیب کشاورزی محسوب می

شوند. کوهپایه ها

دشت های دامنه ای مسطح شیب بسیار ملایمی داشته و دارای خاک عمیق، سنگین و بدون سنگ ریزه است که

در حال حاضر بیشتر به عنوان زراعت آبی مورد استفاده قرار می گیرند. (ص)

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید:

۱- منابع آب استان همدان را می توان به دو دسته عمده تقسیم کرد آنها را بنویسید؟ سطحی -- زیرزمینی

۲- چهار مورد از سدّ های استان همدان را نام ببرید سدّ اکباتان، سدّ آبشینه (همدان)، سدّ کلان (ملایر)، سدّ سرابی

(تویسرکان)، سدّ شنجور (رزن)، سدّ نعمت آباد (اسدآباد)، سدّ گری (نهاوند)

۳- رودهای مهم استان همدان را نام ببرید؟ رود گاماسیاب رود قره چای رودتلوار

۴- دشت های دامنه ای به دو دسته عمده تقسیم میشود آنها را نام ببرید؟

دشت های دامنه ای سنگ ریزه دار: ----- دشت های دامنه ای مسطح:

۵- جنگل های طبیعی استان، براساس نواحی رویشی ایران به دو دسته تقسیم می شوند آنها را نام ببرید؟

ناحیه رویشی زاگرس ناحیه رویشی ایران تورانی

- ۶- در استان ما پوشش گیاهی به صورت جنگل متراکم تنها در کدام شهرستان وجود دارد؟
تنها در مناطق گیاهان، سیاه دره و فارسبان در شهرستان نهاوند وجود دارد.
- ۷- پوشش گیاهی جنگلی محدود و پراکنده را در ارتفاعات گری، توپسرکان، ملایر و فامنین به دو شکل، مشاهده می شود آنها را نام ببرید؟ جنگل های تَنک و مخروطه در ارتفاعات گری، توپسرکان، ملایر و فامنین مشاهده می شود
- ۸- دو مورد از جنگل های دست کاشت استان همدان را نام ببرید؟
جنگل دست کاشت آقبلاق، بهار پارک جنگلی میرزا کوچک خان ملایر
- ۹- استان ما در حال حاضر، دارای ۶ منطقه مهم حفاظت شده است دو مورد از آنها را نام ببرید؟
گلپراباد، خان گرمز، لشگردر، شراء، (آلموبلاغ، ملوسان و دو منطقه شکار ممنوع شیرین سو و و آق گل.

درس پنجم مسائل زیست محیطی استان

به سوالات زیر پاسخ مناسب دهید:

- ۱- میدانیم در دهه های اخیر عواملی باعث بروز مسائل و مشکلات زیست محیطی بسیاری در سطح استان همدان شده که موجب به هم خوردن تعادل محیط و بحران های زیست محیطی شده است علت آن را بررسی کنید؟
افزایش جمعیت، توسعه شهرها و پیدایش نقاط شهری جدید، افزایش وسایل نقلیه، افزایش تولید پسماندها، احداث صنایع، کاهش وسعت باغ ها و فضاهای سبز
- ۲- چه عوامل طبیعی در تشدید آلودگی هوای شهرهای پرجمعیت استان، تأثیر می گذارند؟
۱- بادخنی بودن اکثر نقاط استان ۲- پدیده ورود ریگردها از کشورهای همسایه و گرد و خاک
۳- کمبود ریزش های جوئی ۴- پدیده وارونگی دما
- ۳- عمده ترین عوامل آلوده کننده آب های سطحی و زیرزمینی استان کدامند؟
- فاضلاب ها و زباله های شهری : (مانند : خانگی و بیمارستانی)
- فاضلاب های کشاورزی : (به دلیل داشتن ،سموم ،آفت کش ها ، کودهای شیمیایی)
فاضلاب های صنعتی (مانند وارد کردن مواد شیمیایی خطرناک به آبهای سطحی و زیرزمینی
- ۵- چه فعالیت ها یی موجب تشدید آلودگی و تضعیف خاک در استان را فراهم کرده است ؟
استفاده بی رویه از انواع کودهای شیمیایی و سموم دفع آفات نباتی در این بخش گردیده است همچنین اقداماتی نظیر آبیاری با فاضلاب های شهری؛ ریختن زباله در محیط ؛ آتش زدن بقایای محصولات کشاورزی
- جاها ی خالی را با کلمات مناسب بپُر کنید:

- ۱- منابع آلودگی هوای استان همدان شامل عوامل انسانی و عوامل طبیعی می باشند.
- ۲- در استان سهم وسایل نقلیه در آلودگی هوای شهرهای پرجمعیت استان، بیشتر از دیگر منابع آلاینده است.
- ۳- فاضلاب ها و زباله های شهری (خانگی و بیمارستانی)، کشاورزی و صنعتی، عمده ترین عوامل آلوده کننده آب های سطحی و زیرزمینی استان محسوب می شوند.
- ۴- کمبود ریزش های جوئی، و پدیده وارونگی دما دما، در تشدید آلودگی هوای شهرهای پرجمعیت استان، تأثیر می

« موفق و پیروز باشید. طاهری »

گذارند.